

Geodætisk Instituts Kort over Grønland. 1:250,000.

Af dette Kort foreligger nu 16 ny Blade fra Østgrønland, hvoraf 9 færdige og 7 foreløbige Tryk. Med de tidligere udkomne (se Anmeldelse i Bd. 41 Side 111) er nu Kystegnene kortlagt fra 65°—69° n. Br., det vil sige fra Angmagssalik til kort Syd for Scoresby Sund, og dernæst fra 72°—75° n. Br., Egnen omkring Franz Josefs Fjord og videre nordpaa til Carlsbergfondets Land. Om dette for et Polarland ganske enestaaende detaillerede og nøjagtige Kortværk henvises til den foregaaende Anmeldelse.

M. Vahl.

Knaurs Welt-Atlas, vollständige neue Ausgabe 1939. 12×20 cm, 40 Kort med Bikort, 272 Sider Tekst, 176 Sider Navneregister. Th. Knaurs Nachf. Verlag Berlin.

Dette Atlas fortjener en Anmeldelse for de mange urigtige Oplysninger om Danmark, der findes paa de tre Sider Tekst, der er helliget dette Land. Der skal kun gives nogle Eksempler. Der omtales Kridtklinter paa Møn og Stevns, men ogsaa paa Lolland-Falster. Himmelbjerget er gjort 153 m højt i Stedet for 146. Ejer Bavnehøj er blevet til Ejar Bavnehøj. Værst er dog Omtalen af de nationale Forhold i Sønderjylland, hvor ethvert Hensyn til de virkelige Forhold synes opgivet. Der staar, at der i Nordslesvig lever over 40,000 Tyske, som paa Landet endnu for største Delen bor paa sluttet tysk Folkegrund (Volksboden), og i Byerne Aabenraa, Sønderborg, Haderslev og andre danner en betydelig Folkegruppe. Nu har der ikke siden Genforeningen fundet nogen Nationalitetstælling Sted, saa Oplysningerne i Knaurs Atlas synes at bygge paa fri Fantasi, men man kan dog faa paalidelige Oplysninger gennem Valgresultaterne (Valgene er jo hemmelige) og paa anden Maade. Ved Folketingsvalget 1935 afgaves saaledes 81,412 Stemmer, hvoraf 12,617 paa det tyske Parti, som altsaa fik 15,5 % af Stemmerne. Ved Landstingsvalget 1936 fik det tyske Parti 8868 Stemmer af 56,828, altsaa 15,7 %. Ved de kommunale Valg 1937 faldt i Sønderjylland 11,168 Stemmer paa tyske Kandidater af ialt 70,496 Stemmer eller 15,9 %. Ved Valget 1939 afgaves i Sønderjylland 15,134 tyske Stemmer eller 16 % af 94,297 Stemmer. Da Sønderjylland ved Folketællingen 1935 havde 184,732 Indbyggere, vil ca. 16 % heraf give 29,000 tysksindede Indbyggere og ikke 40,000. Hertil kommer, at i et stort Antal af de tysksindede Familier er Dansk det almindelig anvendte Talesprog. Skoleforholdene giver ogsaa Oplysning om de to Nationaliteters relative Talstyrke. 1937 undervistes af Landsdelens

24,615 skolepligtige Børn de 3509 paa Tysk, Resten paa Dansk. De tysk-underviste Børn udgjorde altsaa 14,3 % af samtlige Børn, et Tal, der kun er lidet forskelligt fra de Tal, som Valgene viser.

Naar Knauers Atlas angiver, at den tyske Befolkning paa Landet i Sønderjylland bor sluttet paa tysk „Volksboden“, saa viser de faktiske Forhold, at der kun findes en eneste Landkommune, nemlig Højer Landsogn med 400 Mennesker, som har tysk Flertal (55 %). Af Bykommunerne har i den lille Flække Højer med 1100 Indbyggere 60 % af Vælgerne stemt Tysk. I alle andre Kommuner er der dansk Flertal. Der er altsaa ikke Tale om nogen samlet tysk Bebyggelse. Overalt er Tyskerne i Mindretal undtagen i de to smaa Kommuner, hvor de har et lille Flertal. *M. Vahl.*

Daniel Bruun: Ísland. Gefið ut að tilhlutun Ferðafélags Íslands.
Gyldendal 1939. Pris Kr. 2,50.

Hermed er Daniel Bruuns Kort over Island udkommet i 4. Oplag. Man har valgt i alt væsentligt at bibeholde Kortet i sin gamle Skikkelse i Stedet for at forsøge at omarbejde det og indføre alle de nye Erfaringer og Opmaalinger, og dette er utvivlsomt rigtigt. For ca. Halvdelen af Landet kan der i Dag tegnes et bedre Kort, men for det øvrige har man endnu ikke det helt rigtige, og det vil vare nogle Aar, før dette Arbejde er ført til Ende. Man har saa moderniseret Daniel Bruuns Kort ved at indlægge Bilvejene med rød Signatur, og samtidig har man faaet Mulighed for at faa indlagt Telegraf- og Telefonstationer samt „Turistforeningen“s Hytter med røde Signaturer.

Naar alle Blade i 1:100,000 og 1:250,000 er udgivet af Geodætisk Institut, vil man eventuelt kunne afslutte med et nyt Oversigtskort i f. Eks. 1:750,000, men inden dette kan ske, vil Daniel Bruuns Kort, ligesom i de sidste 20 Aar, være det Oversigtskort over hele Landet, som Turisten bruger. Det har haft og har stadig stor Betydning i denne Henseende, og det tjener Mindet om den Mand, som i sin Tid lavede det, til megen Ære, at man, selv om man givetvis maa indrømme, at det er mangelfuldt, alligevel har brugt det og nu paany genoptrykt det.

Daniel Bruuns Kort vil endnu i en Aarrække være Turistkortet over hele Island. *Niels Nielsen.*

Türkiye. 1:800,000. Harta Genel Direktörlüğü. 8 Blade. Ankara 1936

De hidtidige normalt tilgængelige Kort over den tyrkiske Republik, nemlig det orografiske Kort i Maalestokken 1:1000,000 og det